

**THE ARTISTIC AND INTERPRETATIVE IMAGE OF THE ROMANCE
“MY MOTHER”
IMAGINEA ARTISTICĂ ȘI INTERPRETATIVĂ A ROMANȚEI
„MĂICUȚA MEA”**

**Lilia GRANEȚKAIA, PhD, Associate Professor,
Alec Russo Balti State University
Irina VIZITIU, Master Degree Student,
Alec Russo Balti State University**

***Abstract.** The article addresses the issue of the act of artistic interpretation. In the opinion of the authors, the interpretation process is anticipated by a specific analysis, through which the interpretation will create its own interpretive concept, called artistic image and interpretive image. The process of creating the artistic image is based on a staged study of musical works, in which a multi-aspect analysis is carried out with various types of approaches (musicological, stylistic, aesthetic, hermeneutic, technical, methodical). The article proposes the imaging analysis of the romance Măicuța mea,*

the music written by Ion Rădulescu, and the lyrics by Haralambie Grămescu. The interpretive analysis is carried out by the student Irina Vizitiu.

Key words: *interpretive analysis of the musical image, the art of vocal music interpretation, semantic and hermeneutic aspects of the interpretative act.*

Introducere

Arta este, prin definiție, reflectarea în conștiința omului a realității obiective exprimată în imagini artistice. Izvorul artei este viața, însă redată nu sub formă de copiere mecanică, de „fotografieră” directă deoarece fenomenele vieții reflectate în opera de artă sânt trecute prin prisma conștiinței și sufletului compozitorului, autorului, prin viața personală asupra lumii. Artistul, în baza studierii, trecând prin procesul de imaginație, de reflecție a fenomenului dat, selectează anumite trăsături esențiale, le supune – în imaginația sa – unei anumite prelucrări, combinări, transformări, însă el nu re-crează fenomenul real, ci creează ceva nou, creează imaginea lui artistică. Deoarece câmpul de acțiune al artei este emoția omului, artistul, creând lucrarea sau interpretând-o, include în ea o anumită imagine, anumite idei, sentimente, trăiri, stări sufletești, conform intențiilor urmărite (concepției artistice), a gradului său de maturitate imagistică, dacă putem spune așa, iar nivelul său de imaginar depinde foarte mult de experiențele, trăirile, cunoștințele muzicale pe care le are în momentul studierii muzicii.

Aspectul teoretic al problemei

Este extrem de necesar abordarea imagistică a creației în studierea muzicii deoarece opera de artă capătă valoare artistică numai în cazul când intră în contact cu sufletul omului când interpretul o ridică la rang înalt, pe un pedestal, incluzând toate cele 3 elemente pentru o cunoaștere muzical-artistică și anume, imaginar, imagine și imaginație.

Procesul interpretării unei creații muzicale este complex, etapizat și are un grad înalt de subiectivitate. Aspectul subiectiv artistic al actului interpretativ necesită a fi întemeiat pe un fundament analitic, muzicologic, estetic, istoric obiectivat de legile muzicii. După V. Pavelcu, valoarea unei creații artistice este trăită, dar cunoscută numai prin inteligență; „cu cât cunoașterea este mai intens trăită, cu atât mai mult elimină din conștiință orice altă conduită” [1, p. 84].

Există o ordine cronologică în travaliul interpretului: 1) de la perceperea vizuală (care, totodată, este și o auzire internă) a textului muzical spre formarea reprezentărilor auditive (ca regulă, ele sunt anticipate prin inter-mediul asociațiilor, al reprezentărilor vizuale, tactile, gustative etc.); 2) traducerea reprezentărilor auditive în sonoritățile pianului și 3) coordonarea reprezentărilor auditive cu procesele motrice. Or, în procesul de interpretare este mereu prezentă interconexiunea: sfera vizuală – sfera auditivă (reprezentare) – kinestezie – sunet. Procesul complex de creare a imaginii artistice și interpretative, incluzând în sine aceste etape, necesită o analiză sistemică a textului muzical. O astfel de analiză va permite studierea lucrării muzicale din diverse perspective (estetice, muzicologice, stilistice, tehnico-interpretative etc.), va contribui la dezvoltarea potențialului creativ al interpretului (al gândirii, imaginației, sensibilității lui) și va permite funcționarea conexiunii sfera vizuală – sfera auditivă (reprezentare) – kinestezie – sunet. Așadar, actul de traducere a Imaginii muzicale (ideile artistice ale compozitorului referitor la conținutul lucrării muzicale) în Imagine

artistică (ideile înțelese de interpret vizavi de mesajul transmis de compozitor) trebuie să fie anticipat de o analiză complexă, sistemică care va coordona toate aspectele interpretative. [2, p. 147-148].

Muzicologul **L. Mazel**, ne comunică despre o „*analiză integră*” a muzicii, care „în baza unor legi și principii obiectiv-științifice va dezvălui conținutul muzicii în urma conceperii obiective a formei”. În cazul dat, forma nu se tratează în sensul ei îngust, ca o construcție arhitecturală a lucrării, dar în sens larg, ca generalizare, integrare a tuturor mijloacelor muzicale având drept scop realizarea ideii (imaginii) muzicale. [Apud 2, p. 149].

D. Scurtulescu vorbește despre o „*analiză energetică*”, în care solicită de a cerceta și a descoperi „...relația sau afinitatea, adică intensitatea legăturii energetice între membrii unei structuri Stabilind sensul mișcării unor structuri locale, începem să întrevădem, prin însumare, *sensul general al lucrării* pe care dorim să o cântăm. Acest procedeu analitic (de amplificare a viziunii străbătând fiecare element constitutiv-melodia, armonia, ritmul etc.) favorizează descoperirea unei structuri-matrice, a unui Centru. [Apud 2, p. 149].

Preluând ideea lui **B. Asafiev**, care menționează că analiza muzicală necesită o integralizare în jurul unei idei, a unui concept, considerăm rațional și eficient de a stabili Imaginea muzicală drept concept, nucleu, scop și rezultat al analizei integrale. Este evident faptul că procesul de interpretare pianistică presupune o abordare poliaspectuală a lucrării muzicale cu scopul de a reactualiza/recrea imaginea muzicală. [Apud 2, p. 149].

Aspectul metodologic al problemei. Analiza interpretativă a romanței *Măicuța mea*

Romanța este scrisă de către Ion Rădulescu, iar versurile de către Haralambie Grămescu. Din punct de vedere curricular, o putem include în cadrul lecției de educație muzicală, la clasa VII, la modulul *Imaginea și dramaturgia creației muzicale*, tema *Rolul limbajului muzical în edificarea, expresivitatea imaginii dintr-o creație*, precum și la modulul *Imaginea creațiilor muzicale vocale*.

Primele indicii care ne descriu caracterul general al creației este indicația de tempo, măsura și tonalitatea. Romanța *Măicuța mea* este în scrisă în tempo *Andantino*, măsura de 2/4, tonalitatea re major.

Prima măsură începe cu o pauză de optime și cu adresarea „*Măicuța mea*”, unde cuvântul „*mea*” se ține timp de o doime și o optime, ceea ce denotă accentuarea posesiei dar și totodată parcă dorința copilului de a atrage atenția mamei asupra mesajului care dorește să i-l comunice pe parcursul lucrării. Mama, fiind mereu frământată de gânduri, griji, nu are timp ca să se mai „așeze” în liniște și nota aceasta lungă, dorește ca să o facă să se oprească din griji și să asculte mesajul pe care dorește să-l zică copilul ei, să-i transmită freamătul sufletului. În același timp, nota aceasta lungă este acompaniată și susținută de D7 al G dur într-un ritm punctat cu influențe de tangou. Care este sensul semantic al ritmului specific introdus în romanță? De ce anume de tangou? Venind cu tratare subiectivă, putem presupune, că prin ritmica tangoului este redată amintirea de perioada de tinerețe a mamei, când avea timp de dans, de relaxare, când primii fiori ai dragostei se implantau în inima sa. Sincopele din mâna stângă, oferă această atmosferă tinerească și lipsită de adevăratele griji ale unei mame (vezi Ex. muz. 1).

The image shows a musical score for a piece titled "Măicuța mea". It consists of two systems of music. The first system features a vocal line with lyrics "Măi - cu - ța" and a piano accompaniment. The second system is marked "Refren" and includes the lyrics "mea lu - bi - rea mea ne - stin - să, Să - ți dă - ru - iesc aș". The score is written in a key signature of one sharp (F#) and a 2/4 time signature. The piano part includes various musical notations such as triplets, slurs, and dynamic markings.

Ex. muz. 1.

Declarația venită din partea copilului prin versurile *Măicuța mea, iubirea mea nestinsă, să-ți dăruiesc aș vrea, o, dacă aș putea, a tinereții stea*” dorința de nestăpănit și, în același timp, de nerealizat al ei față de mamă, de a o știe veșnică, ireversibilă și intangibilă prin oprirea timpului asupra chipului ei obosit. „Bucla divină” (I. Gagim) care o sesizăm în acest pasaj, denotă mult zburcuciu sufletesc, mama se oprește din lucrul său și se lasă cucerită de mesajul versurilor și își permite să se răsfete cu amintirile din tinerețea sa, care, parcă nu demult a fost dar, care, datorită atâtor griji care o copleșesc de ani de zile, i-au „îmbătrănit” dorințele față de pasiunile sale. *„Mă-nțâmpinai cu brațele întinse și surâdeai din prag spre mine cu drag, obrazul bucalai mi-l sărutai”*.

Prin aceste versuri, copilul vrea să-i spună mamei că deși nu credeai că voi memora toate momentele acestea frumoase din viața mea, ele s-au întipărit adânc în sufletul meu, iar astăzi ți le pun înaintea ca o mărturisire duhovnicească, dorind să-i înflorească sufletul care la fiecare durere a puiului său, sângerează, dorind ca suferința simțită de copil să o simtă ea în locul său.

Urmează iarăși adresarea *„Măicuța mea, izvor al vieții mele, la inima ta vin cu sufletul plin, sfios, mă închin”* (vezi Ex. muz. 2). Iată apogeul mesajului dorit să fie transmis de copil, îl vedem în aceste versuri când, susținut de pian, prin modulația în mi minor, cu ajutorul septacordului, dar și a nuanțelor de piano și a cezurii înainte de *„mă închin”*, care reprezintă, poate, cel mai mare cadou pentru o mamă și anume, recunoștința venită din sufletului copilului său pentru grija continuă, pentru rugăciunile divine făcute de către mamă pentru puișorul ei; iar durata de 2 măsuri a notei „si” și a lexicului *„închin”*, susținută de către pian prin trioletele în e-moll dar și prin tensiunea apariției a semnului de alterație diez, în septacordul dominantei apoi, partea B, în care urmează modulația în g-moll la versurile *„veghezi mereu asupra mea și-acum”* adică, chiar dacă am crescut mare și sunt de sine stătătoare, independentă totuși, mama mereu

veghează asupra copilului său, se interesează zilnic de el, dacă îi este bine, dacă îi este cald, dacă nu-i lipsește nimic și chiar dacă pe moment, copilul se supără de grija aceasta obsesivă în ochii lui dar, atunci când ajunge și el, să fie părinte, la rândul său, abia atunci își înțelege mama; urmează la pian secundacordului dominantei în sol major, adică modulația aceasta luminoasă susține versurile „*lumină-n sufletul meu*” și relevă recunoașterea faptului că Ea, îi oferă binecuvântarea prin aceea că prin rugăciunile sale protectoare, îi transmite la nivel energetic o stare de bine, de liniște și pace. Urmează apoi intervalul de septimă, de la „*mi*” la „*re*”, vocalizat cu putere și intensitate, acompaniat de aceleași note, triolette și șaisprezecimi la mâna dreaptă, iar la mâna stângă prin notele lungi parcă perpetue, statornice, vădește dragostea copilului față de mămică sa, prin versurile „*Tu, dragoste sfântă, nepieritoare stea, maică, măicuța mea*”, repetarea „*maică, măicuța mea*”, relevă iubirea vie față de mamă.

The image shows two systems of musical notation. The first system contains the vocal line and piano accompaniment for the lyrics "mea, Iz - vor al vie - ții me - le, La i - ni - ma ta". The second system contains the vocal line and piano accompaniment for the lyrics "vin Cu su - fle - tul plin Sfi - os să mă - n - clin." The piano part features a steady accompaniment of eighth notes in the left hand and chords in the right hand.

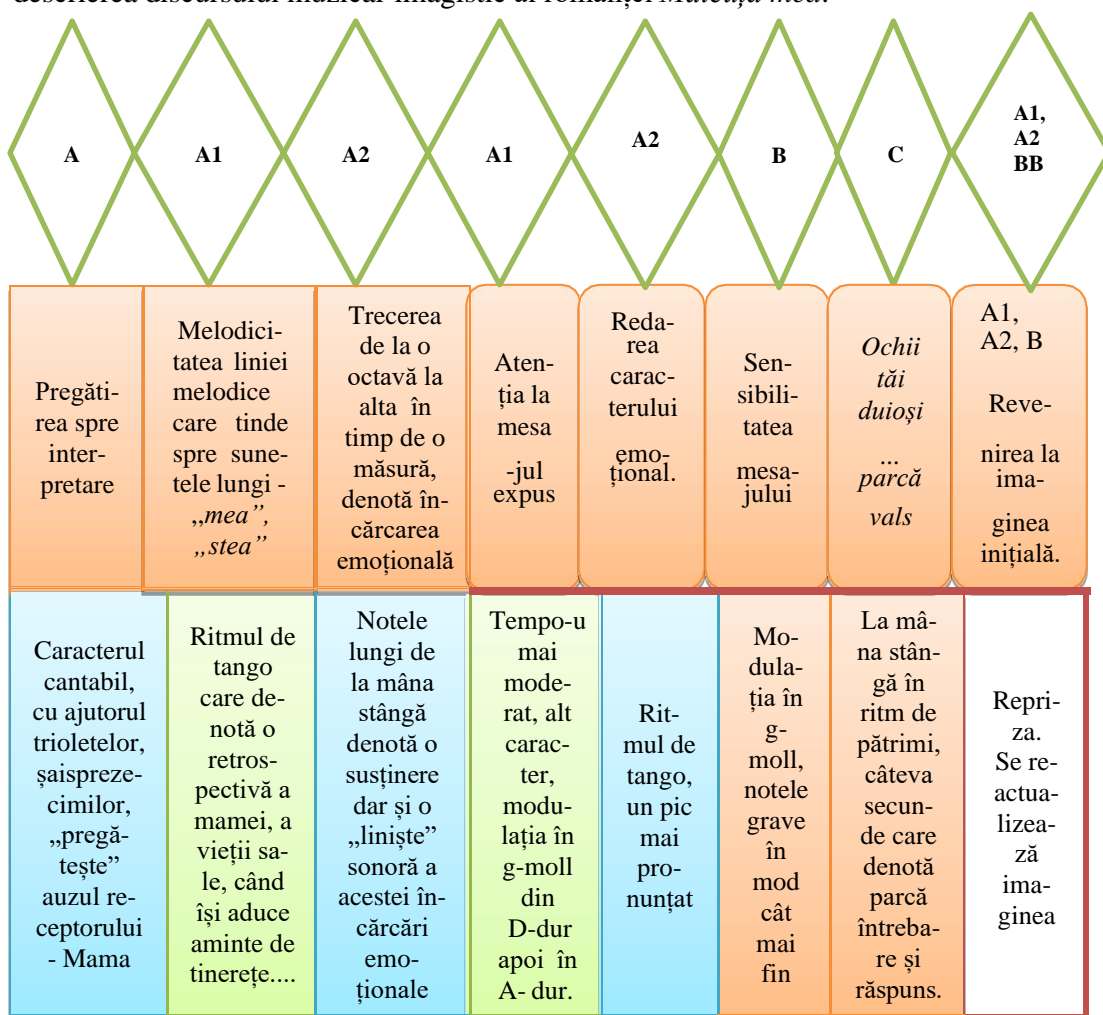
Ex. muz. 2

Urmează o nouă parte, **C**, cu un alt tempo, în care atât vocalistul cât și mâna dreaptă a acompaniamentului cântă linia melodică, încurajate fiind de mâna stângă care doar oferă stabilitate prin pătrimile armonice și profunde care relevă multă sensibilitate și meticulozitate în versurile „*Ochii tăi duioși, veghează asupra-mi și-acum, blânzi și luminoși pe lungul vieții drum, eu te văd mereu*”. Până aici, sesizăm o oarecare liniște și echilibru prin tonalitatea D dur, o tonalitate de „acasă”, căci atunci când suntem lângă mama, parcă și negrul e mai deschis, parcă și grijile sunt mai puține, parcă și cerul e mai alb și parcă speranța înlocuiește frica noastră căci Mama, are puterea să ne facă să fim mai puternici, mai buni, mai curajoși *te văd mereu cum tremuri de grija mea...*”, mama – icoana vie pe acest pământ, este cea care ne ia greul nostru care o îmbătrânește pe ea, dar care, paradoxal, o și „fericește” știind că a luat o durere de pe sufletul copilului său și chiar dacă ea suferă totuși, ea crede că știe să ducă mai ușor necazul decât puilul său. Acest zbucium și neliniște este acompaniată de către modu-

lația în g-moll, pentru ca apoi să urmeze modulația în A-dur la versurile „*să iei tot ce mi-e greu asupra ta...*”.

Urmează iarăși prima parte, pentru a-i implanta mamei dorința eternă a copilului de a-i oferi mamei sale cât mai mulți ani frumoși, plini de recunoștință, de fericire și liniște în suflet căci copiii suntem cât părinții ne sunt vii dar și faptul că „dacă mama este vie fericit ești pe pământ, are cine cu credință să-l roage pe Domnul Sfânt”!

Toate analizate, trăite și imaginate de noi în studierea acestei romanțe le schițăm într-un proiect de interpretare prezentat mai jos în figura 1. În acest proiect este evidentă forma lucrării, aspectele cruciale de transformare a imaginii muzicale, trăirile subiective, artistice ale interpretului reflectate prin expresii rezumative, laconice în descrierea discursului muzical-imagistic al romanței *Măicuța mea*.

Bibliografie:

1. PAVELCU, V., Principii de docimologie, București: Editura Didactică și Pedagogică, 1968. 164 p.
2. GRANETȚKAIA, L. Analiza interpretativă a imaginii muzicale – strategie didactică în formarea profesorului de muzică. În: Revistă de cultură, știință și practică

- educațională „*Artă și Educație artistică*”, Nr. 1 (4) / 2007, Categoria C, Bălți, 2007, p. 145-154, ISSN 1857-0445.
3. GRANETȚKAIA, L. Analiza interpretativă ca tehnologie didactică în realizarea imaginii muzicale a lucrării în clasa de pian. În: *Revistă de cultură, știință și practică educațională „Artă și Educație artistică”*, nr. 1. Categoria C, Bălți, 2006. p. 80-87. ISSN 1857-0445.
  4. GRANETȚKAIA, L., Gagim I., Интерпретация музыкального образа как методическая проблема. În: *Revista internațională Musical Arts and education, Bulletin of the UNESCO*, 4 (24) 2018, pp132-145, ISSN 2309-1428.
  5. GAGIM I., *Stări de muzică*, Chișinău, Editura Știința, 2014, pp. 11-16, ISBN978-9975-67-933-6.